

Factsheet Veilig en gezond werken met hijskranen

Programma Goed werkgeverschap in sectoren en ketens: Inpectieproject Hijsen 2024

De Nederlandse Arbeidsinspectie inspecteerde van 17 tot en met 23 juni 2024 op 291 bouwlocaties. De inspecties richtten zich op verschillende belangrijke aspecten van veiligheid en regelgeving bij hijswerkzaamheden en het gebruik van hijskranen.

1. Inleiding

Hijskranen zijn essentieel in de bouwsector voor het tillen en verplaatsen van zware materialen zoals staal en beton. Ze maken het mogelijk om efficiënt en veilig te werken. Er zijn ook risico's bij hijswerkzaamheden. Zo kunnen bijvoorbeeld lasten vallen waardoor medewerkers geraakt of zelfs bedolven worden.

Veilig en deskundig hijsen is dus belangrijk om ongevallen te voorkomen of beperken. Een onderdeel hiervan is dat kranen regelmatig gekeurd moeten zijn. Ook dienen kraanmachinisten voor grote kranen gecertificeerd te zijn.

2. Doel en aanleiding project

Het programma Goed Werkgeverschap in sectoren en ketens (GWS) richt zich in de periode 2023-2026 op sectoren met verhoogde risico's op het gebied van eerlijk, gezond en veilig werk, waaronder de bouwsector. Een project binnen dit programma, inspecties hijswerkzaamheden op bouwlocaties, richt zich op het verbeteren van de veiligheid bij hijswerkzaamheden. Dit doen we door toezicht te houden op risico's zoals ondeskundig gebruik van hijskranen, vallende lasten en onvoldoende beheersmaatregelen in Veiligheids- en Gezondheidsplannen (V&G-plannen).

De doelen van het project zijn onder andere:

- het verhogen van de naleving van wet- en regelgeving;
- het voorkomen van ongevallen;
- inzicht krijgen in, alsmede het adviseren van certificerende instellingen over de kwaliteit en effectiviteit van het certificeringsproces van (her)keuringen van hijskranen en certificering kraanmachinisten in de sector Bouw en Infra.

3. De aanpak

De inspecties met betrekking tot de arbo-risico's zijn uitgevoerd op basis van de inspectiewijzer. De certificerings- en registratieaspecten zijn beoordeeld volgens de Basisinspectiemodule Hijskranen van de Nederlandse Arbeidsinspectie.

In de week van 17 tot en met 23 juni hebben arbo-inspecteurs van de Nederlandse Arbeidsinspectie bouwplaatsen verspreid door heel Nederland bezocht. Dit is a-select gedaan, op basis van visuele informatie of hijskranen op bouwplaatsen aanwezig zijn.

4. Bevindingen en resultaten uit de inspecties

Onderwerpen van de inspectie

1. Keuring Hijskraan:
 - Is de hijskraan gekeurd volgens het Warenwetbesluit machines (tweejaarlijkse keuring voor kranen met een bedrijfslastmoment van minstens 10 tonmeter)?
 - Indien de kraan een lastmoment heeft tussen 2 ton en 10 tonmeter: Heeft de kraan de jaarlijkse 'deskundige' keuring ondergaan volgens het Warenwetbesluit machines?
 - Kleiner dan 2 ton: Keuring op basis van het Arbobesluit?
2. Hijs- en Hefgereedschap:
 - Is het hijs- en hefgereedschap jaarlijks onderzocht door een deskundige?
 - Wordt het gereedschap jaarlijks gekeurd zoals voorgeschreven?
3. Certificering Hijskraanmachinist:
 - Is de machinist gecertificeerd en werkt deze binnen de grenzen van zijn of haar certificaat?
4. Hijsbegeleider / Aanpikker:
 - Beschikt de hijsbegeleider / aanpikker over het juiste niveau van kennis en vaardigheden?
5. Veiligheids- en Gezondheidsplan (V&G Plan):
 - Is er een actueel V&G plan aanwezig op de bouwplaats?
 - Bevat het plan een volledig en actueel hijsplan (inclusief omschrijving van alle kranen)?
 - Worden hijswerkzaamheden uitgevoerd volgens het hijsplan?

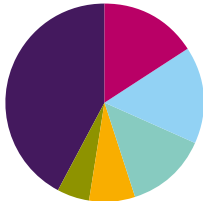
Bevindingen uit de inspecties

Van de 291 bedrijven die zijn geïnspecteerd, zijn 158 overtredingen geconstateerd waarbij waarschuwingen, eisen tot naleving of boetes zijn opgelegd.

- 30 overtredingen* (10% van de inspecties) hadden betrekking op het V&G plan / hijsplan;
- 25 overtredingen* (9%) hadden betrekking op keuringen van hijsmiddelen of -gereedschap;
- 14 overtredingen* hadden betrekking op de van keuring van de hijskraan;
- 10 overtredingen* hadden betrekking op Arbowet art. 8 lid 1 (voorlichting en deskundigheid van werknemers) in dit geval de hijsbegeleider/aanpikker):

*overtredingen, waarvoor een waarschuwing, eis tot naleving of boete is opgesteld.

Overtredingen waarbij waarschuwingen, eisen tot naleving of boetes zijn opgelegd

- Betrekking op V&G-plan/hijsplan
- V&G-plan of hijsplan
- Keuring van hijsmiddelen of -gereedschap
- Keuring van de kraan
- Voorlichting en deskundigheid van de werknemers
- Overig

5. Belangrijkste conclusies

De aandacht voor veilig en gezond hijsen op de bouwplaatsen lijkt voor de geïnspecteerde onderwerpen aanwezig. Er is vooral meer aandacht nodig voor het hijsplan, V&G-plan en keuringen.

- De belangrijkste aandachtspunten waren:
 - Keuringen van hijskranen en hijsgereedschap.
 - Aanwezigheid en naleving van het hijsplan.

6. Belangrijkste overtredingen

- Onvolledig of afwezig V&G-plan.
- Hijsplan niet of onvoldoende aanwezig of gevolgd.
- Onvoldoende of niet uitgevoerde keuringen van hijskranen en hijsgereedschappen.

Dit is een uitgave van:

De Nederlandse Arbeidsinspectie

De Nederlandse Arbeidsinspectie maakt deel uit van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid